

การพัฒนาสื่อโมชั่นกราฟิก เรื่อง 10 วิธีป้องกันโควิด-19 ด้วยฐานวิถีชีวิตใหม่
The Development of Motion Graphic Media on 10 ways to prevent COVID-19
with New Normal

กิตติศักดิ์ สิงห์สูงเนิน และจรุณ รามศิริ*

Kittisak Singsungnoen and Jarun Ramsiri*

หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

*ผู้ประสานงานหลัก อีเมล: Jarun.ram@vru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาสื่อโมชั่นกราฟิก เรื่อง 10 วิธีป้องกันโควิด-19 ด้วยฐานวิถีชีวิตใหม่ 2) ประเมินคุณภาพของสื่อโมชั่นกราฟิก โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เลือกโดยวิธีการเจาะจง และ 3) ประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อสื่อโมชั่นกราฟิก โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จำนวน 30 คน เลือกโดยวิธีการจับสลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 1) สื่อโมชั่นกราฟิก เรื่อง 10 วิธีป้องกันโควิด-19 ด้วยฐานวิถีชีวิตใหม่ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น 2) แบบประเมินคุณภาพของสื่อโมชั่นกราฟิก โดยผู้เชี่ยวชาญ และ 3) แบบประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อสื่อโมชั่นกราฟิก ผลการวิจัยพบว่า 1) ได้สื่อโมชั่นกราฟิก ที่มีความยาวเรื่องประมาณ 5 นาที 2) ผลการประเมินคุณภาพสื่อโมชั่นกราฟิก เรื่อง 10 วิธีป้องกันโควิด-19 ด้วยฐานวิถีชีวิตใหม่ ที่ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ รวมคุณภาพทั้ง 3 ด้าน มีระดับคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.49) และ 3) ผลการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อสื่อโมชั่นกราฟิก เรื่อง 10 วิธีป้องกันโควิด-19 ด้วยฐานวิถีชีวิตใหม่ ที่ประเมินโดยกลุ่มตัวอย่างรวมความพึงพอใจทั้ง 3 ด้าน มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.54)

คำสำคัญ: โมชั่นกราฟิก ฐานวิถีชีวิตใหม่ โควิด-19

Abstract

This research aimed to 1) develop motion graphic media on 10 ways to prevent COVID-19 with new normal, 2) assessed quality of motion graphic media. Three experts were selected by specific methods and 3) assessed the sample's satisfaction with motion graphic media. In which the sample group is 30 student of Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage, selected by lottery method. The instruments used in this research include 1) the researcher-generated motion graphic media on 10 ways to prevent COVID-19 with new normal, 2) the quality assessment of motion graphic media and 3) the sample group's satisfaction assessment form for motion graphic media. The research results found that 1) motion graphic media was about 5 minutes long, 2) motion graphic media quality evaluation on 10 ways to prevent COVID-19 with new normal. That are evaluated by experts Including the quality of all 3 aspects, the quality level is at a highest level ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.49) and 3) the sample satisfaction evaluation on motion graphic media on 10 ways to prevent COVID-19 with new normal. The sample group assessed were satisfaction in all 3 aspects, with highest level satisfaction ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.54).

Keywords: Motion Graphic, New Normal, COVID-19

บทนำ

ในปัจจุบันได้เกิดโรคระบาดใหม่ขึ้นมา นั่นก็คือโรคโควิด-19 ที่หลาย ๆ คนคงจะทราบได้จากทางสื่อต่าง ๆ แล้ว โควิด-19 ส่งผลกระทบต่อชีวิตประจำวันอย่างมาก โควิด-19 ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อชีวิตประจำวันของคนเท่านั้น แต่รวมถึงการดำเนินธุรกิจ ทุกประเภท ทั้งธุรกิจสินค้าอุปโภคบริโภค สินค้าพื้มเพื่อย อุตสาหกรรมบริการหลายอย่าง รวมถึงการท่องเที่ยว ความมั่นคงทางเศรษฐกิจในทั่วทุกมุมโลก การล็อกดาวน์ที่เกิดขึ้นในหลายประเทศส่งผลให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจหยุดชะงัก จำนวนผู้ว่างงานเพิ่มสูงขึ้นเป็นประวัติการณ์ ไม่วันแม้แต่ประเทศยักษ์ใหญ่อย่างสหรัฐอเมริกา ท่ามกลางวิกฤตเศรษฐกิจจากผลกระทบของโควิด-19 จึงทำให้เกิดการเลิกจ้างงาน และประชาชนบางรายไม่มีรายได้ในช่วงนี้⁽¹⁾ สถานการณ์การระบาดของโควิด-19 ส่งผลให้ผู้บริหาร และผู้ประกอบการต้องปรับตัวอย่างรวดเร็ว และต้องตัดสินใจเรื่องสำคัญในระยะเวลาอันสั้น นอกเหนือจากนี้อาจส่งผลกระทบต่อธุรกิจ ในระยะยาวในลักษณะที่เรียบไม่อาจคาดคะเนได้ ปัจจุบัน ห่วงโซ่อุปทาน ตลาดการเงิน หรือแม้แต่การดำเนินธุรกิจในแต่ละวัน ล้วนได้รับผลกระทบทั้งสิ้น ผู้ประกอบการจำนวนมากจึงมุ่งเน้นหามาตรการที่จะทำให้ธุรกิจกลับมาเป็นปกติโดยเร็วที่สุด มีการประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น และบริหารจัดการพนักงานและลูกค้าโดยคำนึงถึงผลผลิตในอนาคต⁽²⁾ ซึ่งส่งผลกระทบอย่างมาก ในการใช้ชีวิตในปัจจุบัน

สำหรับสถานการณ์ของโรคโควิด-19 ในประเทศไทย ยังคงมีผลกระทบอยู่ในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการค้าขาย ด้านเศรษฐกิจ ด้านอุปโภคบริโภค เพราะในประเทศไทยยังคงมีการใช้พระราชกำหนดฉุกเฉินอยู่ทำให้เกิดปัญหาการค้าระหว่างประเทศ และรามถึงนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศ ทำให้มีรายได้เข้าประเทศลดน้อยลง แต่ก้าวที่กิจกรรมทางเศรษฐกิจโลกยังไม่กลับมาเป็นปกตินี้ จะยังส่งผลให้ภาคการส่งออกสินค้าและการท่องเที่ยวของไทยพื้นตัวชักว่าที่คาดการณ์กันไว้ในช่วงก่อนหน้า การระบาดรอบใหม่ของโรคโควิด-19 ทำให้หลายธุรกิจที่เกี่ยวข้อง หรือใกล้ชิดกับการระบาดต้องหยุดกิจการชั่วคราวเพื่อลดความเสี่ยงการแพร่เชื้อ "ไวรัสโคโรนา" ที่อาจส่งผลกระทบในวงกว้างขึ้นอย่างรวดเร็วจนกลับมาเรุนแรงอีกครั้ง ผลกระทบเหล่านี้จะกระทบกับผู้ประกอบการแล้วบังส่งผลไปถึง "แรงงาน" หรือ "ลูกจ้าง" โดยในครั้งนี้ ครม. มีมติเห็นชอบร่างกฎหมายการได้รับประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงานเนื่องจากมีเหตุสุดวิสัย อันเกิดจากโรคระบาดของโควิดต่ออันตรายตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อ เมื่อตนกับการจ่ายเงินเยียวยาสำหรับลูกจ้างที่ได้รับผลกระทบจากโควิด-19 ที่ต้องหยุดทำงานชั่วคราวลั้ยกับการระบาดครั้งแรกซึ่งต้นปีที่ผ่านมา ทั้งนี้ รัฐจึงมีมาตรการเพื่อบรรเทาผลกระทบตั้งกล่าว โดยมุ่งเน้นการโอนเงินเยียวยาในช่วงที่มีการล็อกดาวน์ ซึ่งดำเนินการได้ครอบคลุม⁽³⁾ แต่ประเทศไทยได้มีการผ่อนปรนให้สามารถทำลาย ๆ สิ่งที่ห้ามไว้ตาม พ.ร.ก. ฉุกเฉินได้ จึงให้เกิดการใช้ชีวิตแบบใหม่ หรือ New Normal นั่นเอง ซึ่ง New Normal แปลว่า ความปกติใหม่ หรือ ฐานวิถีชีวิตใหม่ หมายถึงรูปแบบการดำเนินชีวิตอย่างใหม่ที่แตกต่างจากอดีต อันเนื่องจากมีบางสิ่งมากระทบ จนแบบแผนและแนวทางปฏิบัติที่คนในสังคมคุ้นเคยอย่างเป็นปกติและเคยคาดหมายล่วงหน้าได้ ต้องเปลี่ยนแปลงไปสู่วิถีใหม่ภายใต้หลักมาตรฐานใหม่ที่ไม่คุ้นเคย⁽⁴⁾ สำหรับ "New Normal" ในบริบท "โควิด-19" นั้น เห็นได้ชัดเจนที่สุดในด้านของการสาธารณสุขของเมืองไทย โดยทาง ศบค. มีการประกาศมาตรการการป้องกันและควบคุมการระบาดของโควิด-19 ที่ทุกคนต้องให้ความสำคัญและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด⁽⁵⁾

ดังนั้น ผู้จัดทำจึงมีแนวคิดในการทำสื่อโมชั่นกราฟิก เรื่อง 10 วิธีป้องกันโควิด-19 ด้วยฐานวิถีชีวิตใหม่ เพื่อให้แนวทางในการป้องกันโควิด-19 เพราะสถานการณ์ปัจจุบันในไทยมีผู้ติดเชื้อลดน้อยลงทุกวันนี้จึงได้มีวิธีการป้องกันในรูปแบบใหม่ ซึ่งผู้จัดทำได้ทำสื่อในรูปแบบโมชั่นกราฟิก เพื่อให้สื่อเข้าใจง่าย จึงทำให้อธิบายเรื่องวิธีป้องกันโควิด-19 ได้เข้าใจมากขึ้น ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าสื่อโมชั่นกราฟิกเรื่องนี้จะทำให้เกิดประโยชน์ต่อบุคคลที่ได้รับชมสื่อ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อพัฒนาสื่อโมชั่นกราฟิก เรื่อง 10 วิธีป้องกันโควิด-19 ด้วยฐานวิถีชีวิตใหม่
- 2) เพื่อประเมินคุณภาพสื่อโมชั่นกราฟิก เรื่อง 10 วิธีป้องกันโควิด-19 ด้วยฐานวิถีชีวิตใหม่ โดยผู้เชี่ยวชาญ
- 3) เพื่อประเมินความพึงพอใจต่อสื่อโมชั่นกราฟิก เรื่อง 10 วิธีป้องกันโควิด-19 ด้วยฐานวิถีชีวิตใหม่

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยการพัฒนาสื่อโมชั่นกราฟิก เรื่อง 10 วิธีป้องกันโควิด-19 ด้วยฐานวิถีชีวิตใหม่ ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้กระบวนการ ของการวิจัยและพัฒนามาเป็นขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ รณัท พลเมือง และปนรัตน วงศพัฒนา นิภาส ที่ได้ทำการพัฒนา CGI กับการผลิตสื่อ เรื่อง GOODNESS⁽⁶⁾ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ และสังเคราะห์

ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจวิธีป้องกันโควิด-19 ในเว็บไซต์ที่น่าเชื่อถือ พบว่ามีวิธีการป้องกันที่เหมือนกัน และบางเว็บไซต์มี วิธีการป้องกันที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลได้ดังตารางนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูล

เว็บไซต์	ส่วนหน้าหากองบัญชา	ลักษณะองค์กร	วิดีโอสื่อ	รากฐานะของทาง	ลดการเดินทาง	กินรักอนุรักษ์องค์กรอยู่บ้าน	จัดการสัมมนาทางไกล	ไม่ใช้สิ่งของร่วมกันผู้คน	ลดการพบ面接触ที่ปรึกษา	ผู้กระจัดตัวเอง
Admin Akumu ⁽⁷⁾	✓	✓	✓	✓	✓				✓	
โรงพยาบาลเพชรเวช ⁽⁸⁾	✓	✓		✓					✓	
โรงพยาบาลศิริรินทร์ ⁽⁹⁾	✓	✓	✓		✓		✓	✓		
ศูนย์การแพทย์กาญจนภิเษก ⁽¹⁰⁾	✓	✓		✓	✓	✓				✓
โรงพยาบาลบางปะกอก 9 ⁽¹¹⁾	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓
BBC News Thailand ⁽¹²⁾	✓	✓			✓		✓			
กรมควบคุมโรค	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓		✓
กระทรวงสาธารณสุข ⁽¹³⁾										
ALLWELL LIFE ⁽¹⁴⁾	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	
ModernFarm ⁽¹⁵⁾	✓	✓		✓	✓			✓	✓	
Posttoday ⁽¹⁶⁾	✓	✓		✓	✓				✓	
ผลรวม	10	10	4	8	9	4	5	4	5	3

ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบ สร้าง และประเมิน

การออกแบบและการสร้างสื่อโมชั่นกราฟิก เรื่อง 10 วิธีป้องกันโควิด-19 นี้ ผู้วิจัยได้สร้างตามขั้นตอนหลักในการสร้าง สื่อโมชั่นกราฟิกซึ่งมีการทำงานหลัก 3 ขั้นตอน ดังนี้

1) ขั้นตอนก่อนการผลิต (Pre-Production) หรือขั้นตอนการเตรียมงาน เป็นขั้นตอนสำหรับการเตรียมสร้างสื่อโมเมชัน กราฟิก เริ่มตั้งแต่การเตรียมเนื้อเรื่องให้เป็นภาพคร่าว ๆ การวางแผนกลยุทธ์ การเตรียมงบประมาณ การวางแผนการทำงานโดยมี ดังนี้

1.1) การกำหนดทิศทางของงาน (Direction Concept) เป็นขั้นตอนที่คิดหาโครงสร้างทิศทางของสื่อโมเมชัน กราฟิก เรื่อง 10 วิธีป้องกันโควิด-19 ด้วยฐานวิถีชีวิตใหม่ ซึ่งมีอยู่เดียวกับขั้นตอนโควิด-19 ที่ในปัจจุบันได้เกิดการระบาดขึ้นทั่วโลก รวมถึงประเทศไทย เช่นเดียวกับ ผู้วัยจึงได้เห็นความสำคัญของวิธีป้องกันโควิด-19

1.2) มัลดบอร์ด (Moodboard)⁽¹⁷⁾ เป็นขั้นตอนการรวบรวมไอเดีย และแรงบันดาลใจ กำหนดองค์ประกอบของ สื่อโมเมชันกราฟิก เรื่อง 10 วิธีป้องกันโควิด-19 ด้วยฐานวิถีชีวิตใหม่ ในการออกแบบจะต้องประกอบไปด้วยสี ตัวอักษร รูปภาพ อะไรบาง เมื่อนำองค์ประกอบทุกส่วนลงไว้ใน Moodboard เรียบร้อย ทำให้มองเห็นภาพรวมของงานได้โดยง่าย มองเห็นภาพรวม ของงานได้อย่างรวดเร็วที่สุด

1.3) โครงเรื่อง (Story) ใน การวางแผนเรื่องของสื่อโมเมชันกราฟิก เรื่อง 10 วิธีป้องกันโควิด-19 ด้วยฐานวิถีชีวิตใหม่ มีการวางแผนเรื่องทั้งหมด 10 ช่วง ซึ่งแต่ละช่วงจะบอกถึงวิธีการป้องกันโควิด-19 ในแต่ละข้อ โดยมีตัวละคร และสิ่งของ ประกอบหลากหลาย ๆ ฉะนั้นเพื่อเพิ่มความน่าสนใจ

1.4) 스크립ต์ (Script) การเขียนสคริปต์สื่อโมเมชันกราฟิก เรื่อง 10 วิธีป้องกันโควิด-19 ด้วยฐานวิถีชีวิตใหม่ จะเน้นการใช้สีสันที่เข้ากับสื่ออย่างเหมาะสม

1.5) บทดำเนินเรื่อง (Storyboard) หรือ บอร์ดภาพนิ่ง ได้มีการเขียนบทดำเนินเรื่องของสื่อโมเมชันกราฟิก เรื่อง 10 วิธีป้องกันโควิด-19 ด้วยฐานวิถีชีวิตใหม่ โดยทำแบบร่างในแต่ละฉากในกระดาษ ทั้งตัวละคร อุปกรณ์ และสถานที่ต่าง ๆ อย่างสมบูรณ์ที่สุด

1.6) บันทึกเสียง (Sound Recording) ในขั้นตอนการบันทึกเสียงทางผู้วิจัยได้ทำการบันทึกเสียง และหลังจาก ที่ทำการนำบทดำเนินเรื่องมาทำให้เกิดการถ่ายทำเสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว การอัดเสียงประกอบสื่อโมเมชันกราฟิก เรื่อง 10 วิธีป้องกัน โควิด-19 ด้วยฐานวิถีชีวิตใหม่ จะแยกออกเป็นประเภทของเสียงโดยหลักแล้วจะมี 2 อย่าง ดังนี้

1.6.1) เสียงบรรยาย (Narration) ในการบรรยายเสียงของตัวละครจะเน้นทำนองในการสื่อสารมั่น เข้าไปในตัวละคร เพื่อเพิ่มความรู้สึกในการสื่อสารของตัวละครว่ากำลังรู้สึกอย่างไรเพื่อให้สมจริงมากที่สุด

1.6.2) ดนตรีประกอบ (Music) ช่วยสร้างอารมณ์ของผู้ชมให้คล้อยตามเนื้อหาและปรับอารมณ์ของ ผู้ชม ระหว่างฉาก โดยการใช้เสียงดนตรีประกอบเลือกจากความเหมาะสมของเนื้อหาของสื่อโมเมชันกราฟิก เรื่อง 10 วิธีป้องกัน โควิด-19 ด้วยฐานวิถีชีวิตใหม่ ที่ทางผู้วิจัยนำเสนอ โดยจะใช้เป็นเสียงดนตรีที่ให้ความตื่นเต้น เพื่อให้การรับชมสื่อไม่น่าเบื่อและใช้ ดนตรีที่ไม่ติดลิสต์ที่

2) ขั้นตอนการผลิต (Production) ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนในการเริ่มลงมือทำสื่อตามบทดำเนินเรื่อง (Storyboard) ที่ได้ จัดเตรียมไว้ในขั้นตอนนี้ จำแนกบทดำเนินเรื่องทั้งหมดมาลงมือทำจนเสร็จสมบูรณ์อุปกรณ์เป็นสื่อโมเมชันกราฟิก เรื่อง 10 วิธี ป้องกันโควิด-19 ด้วยฐานวิถีชีวิตใหม่ เต็มตัว โดยมีดังนี้

2.1) การวางแผนตัวละครและฉากในสื่อโมเมชันกราฟิก เรื่อง 10 วิธีป้องกันโควิด-19 ด้วยฐานวิถีชีวิตใหม่ ให้มีความ น่าสนใจ โดยออกแบบตามโครงเรื่อง (Story) ที่ได้ทำการออกแบบไว้ ด้วยโปรแกรม Adobe Illustrator CC

2.2) นำตัวละครและฉากมาทำการเคลื่อนไหว โดยทำการเคลื่อนไหวตามบทดำเนินเรื่อง (Storyboard) โดยเริ่มจากการวางแผน Layout และทำการแอนิเมชัน กำหนดหลักการเคลื่อนไหวของตัวละครและภาพ โดยใช้โปรแกรม Adobe After Effect CC และกำหนดการเคลื่อนไหวให้เข้ากับเสียงบรรยาย

2.3) นำส่วนประกอบทั้งหมดมาทำการตัดต่อ รวมทั้งใส่เสียงบรรยาย และเสียงดนตรีต่าง ๆ แล้ว Render ให้ได้ไฟล์วิดีโอที่มีองค์ประกอบที่สมบูรณ์

3) ขั้นตอนหลังการผลิต (Post-Production) ขั้นตอนนี้จะเป็นการขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา เมื่ออาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำแล้ว ผู้วิจัยได้ทดลองและปรับปรุงแก้ไขสื่อโม้นขั้นกราฟิก เรื่อง 10 วิธีป้องกันโควิด-19 ด้วยฐานวิถีชีวิตใหม่ ที่ได้ทำการพัฒนาขึ้นมา ตามคำแนะนำของอาจารย์ รวมถึงการตรวจสอบเชิงงาน การเก็บรายละเอียดของงาน การจัดเก็บงาน เพื่อไว้ใช้ในการนำเสนอ อาจอยู่ในรูปแบบอินเทอร์เน็ต หรือการนำเสนอในรูปแบบไฟล์วิดีโอ ซึ่งขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการนำไปใช้ ถ้าว่างานที่ได้จากขั้นตอนนี้จะเป็นงานสื่อที่เสริจสมบูรณ์ทั้งภาพ และเสียงพร้อมนำไปใช้งานจริง เมื่อผู้วิจัยได้ผลิตสื่อโม้นขั้นกราฟิก เรื่อง 10 วิธีป้องกันโควิด-19 ด้วยฐานวิถีชีวิตใหม่ สำเร็จแล้ว จึงทำการเลือกตรวจสอบความเรียบร้อยของเนื้อหา และเก็บรายละเอียดของงานในสื่อเพื่อความเรียบร้อยสมบูรณ์และพร้อมที่จะนำไปเป็นสื่อความรู้ จากนั้นทำการเก็บรวมข้อมูลที่มีขั้นตอนดังนี้

3.1) ขั้นตอนที่ 1 จัดทำโครงสร้างของไฟล์วิดีโอ ที่มีข้อความและภาพที่ต้องการนำเสนอ

3.2) ดำเนินการปิดสื่อโม้นขั้นกราฟิก เรื่อง 10 วิธีป้องกันโควิด-19 ด้วยฐานวิถีชีวิตใหม่ ให้ผู้ประเมินได้รับชม

3.3) ทำการแยกแบบประเมินหลังจากได้รับชมสื่อโม้นขั้นกราฟิก เรื่อง 10 วิธีป้องกันโควิด-19 ด้วยฐานวิถีชีวิตใหม่ โดยใช้แบบประเมินคุณภาพให้กับผู้เชี่ยวชาญ และแบบประเมินความพึงพอใจให้นักศึกษา

3.4) เก็บรวมแบบประเมิน

3.5) รวบรวมข้อมูลทั้งหมดและวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติ

โปรแกรมที่ใช้ในการพัฒนาสื่อโม้นขั้นกราฟิก เรื่อง 10 วิธีป้องกันโควิด-19 ด้วยฐานวิถีชีวิตใหม่นี้ ได้แก่ โปรแกรม Adobe Illustrator CC ใช้ในการออกแบบตัวละคร สิ่งของประกอบ และฉากภายในสื่อ โปรแกรม Adobe After Effect CC ซึ่งใช้ในการขับตัวละคร และขับสิ่งของประกอบจากต่าง ๆ โปรแกรม Adobe Premiere Pro CC ใช้ในการตัดต่อและใส่เสียงให้กับสื่อ โปรแกรม Audacity ช่วยในการอัดเสียง และลดเสียงรบกวน

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้

หลังจากที่ได้ทำการสร้างสื่อโม้นขั้นกราฟิก เรื่อง 10 วิธีป้องกันโควิด-19 ด้วยฐานวิถีชีวิตใหม่ เสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้นำสื่อโม้นขั้นกราฟิก เรื่อง 10 วิธีป้องกันโควิด-19 ด้วยฐานวิถีชีวิตใหม่ ที่สร้างขึ้น มาเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ได้ประเมินคุณภาพ เลือกโดยวิธีการเจาะจง และได้นำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จำนวน 200 คน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้วิธีจับสลากซึ่งจับสลากได้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จำนวน 30 คน โดยผู้วิจัยสร้างแบบประเมินคุณภาพ และแบบประเมินความพึงพอใจของผู้ชุมที่มีต่อสื่อโม้นขั้นกราฟิก เรื่อง 10 วิธีป้องกันโควิด-19 ด้วยฐานวิถีชีวิตใหม่ เป็นแบบสอบถาม 5 ระดับ (Likert Scale)⁽¹⁸⁾ โดยกำหนดช่วงคะแนนดังนี้

คะแนน 4.50 – 5.00 หมายถึง มากที่สุด

คะแนน 3.50 – 4.49 หมายถึง มาก

คะแนน 2.50 – 3.49 หมายถึง ปานกลาง

คะแนน 1.50 – 2.49 หมายถึง น้อย

คะแนน 1.00 – 1.49 หมายถึง น้อยที่สุด

ในการกำหนดข้อคำถามในการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดให้การประเมินความพึงพอใจของผู้ชุม แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

ด้านที่ 1 ด้านเนื้อหาของสื่อ

ด้านที่ 2 ด้านภาพ และ เสียง

ด้านที่ 3 ด้านเทคนิค

ผลการประเมินจะถูกนำมาวิเคราะห์ทางสถิติด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ซึ่งผลที่ได้จากการประเมินมีดังนี้

1) ผลการประเมินคุณภาพของสื่อโมzaicกราฟิก เรื่อง 10 วิธีป้องกันโควิด-19 ด้วยฐานวิถีชีวิตใหม่ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน แสดงดังผลตามตารางที่ 2

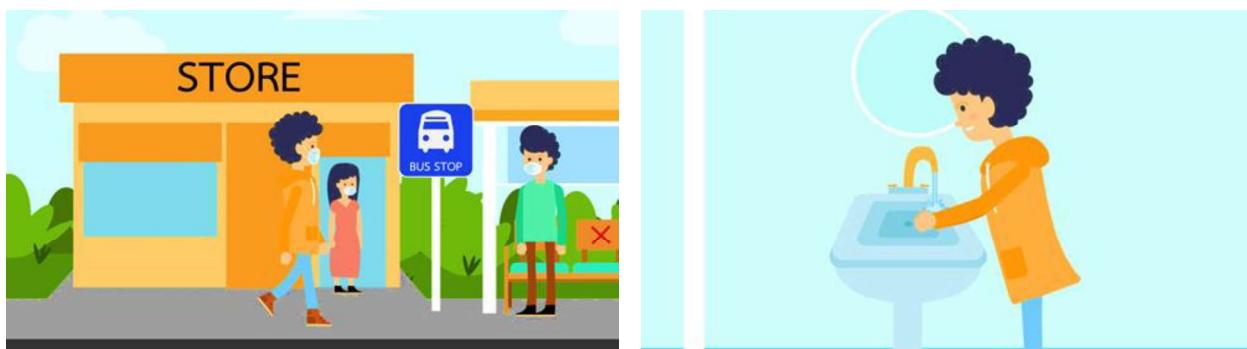
2) ผลการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อสื่อโมzaicกราฟิก เรื่อง 10 วิธีป้องกันโควิด-19 ด้วยฐานวิถีชีวิตใหม่ แสดงดังผลตามตารางที่ 3

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการวิจัยการพัฒนาสื่อโมzaicกราฟิก เรื่อง 10 วิธีป้องกันโควิด-19 ด้วยฐานวิถีชีวิตใหม่ ประกอบไปด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ผลลัพธ์ของสื่อ ผลการประเมินคุณภาพของผู้เชี่ยวชาญ และผลการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมาย รายละเอียดการวิจัย มีดังต่อไปนี้

1) การพัฒนาสื่อโมzaicกราฟิก เรื่อง 10 วิธีป้องกันโควิด-19 ด้วยฐานวิถีชีวิตใหม่

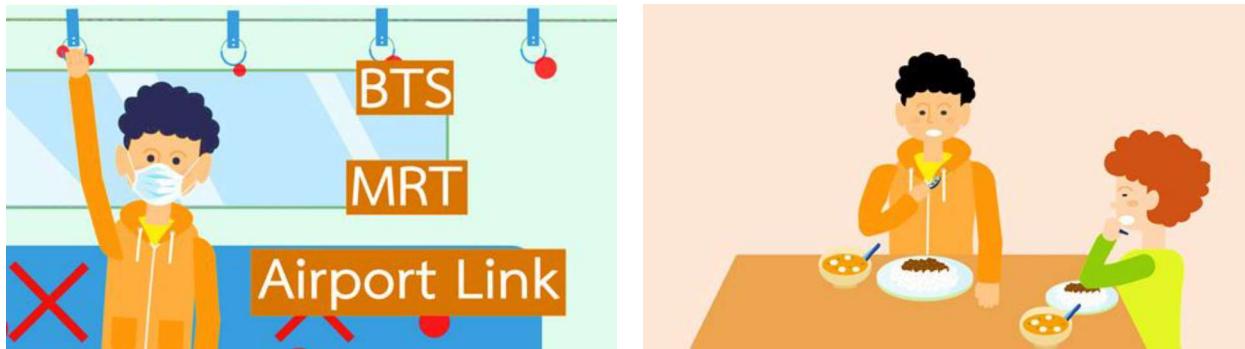
ผลจากการพัฒนาสื่อโมzaicกราฟิก เรื่อง 10 วิธีป้องกันโควิด-19 ด้วยฐานวิถีชีวิตใหม่ นี้มีความยาว 5.53 นาที การดำเนินเรื่องประกอบด้วยตัวละครหลักจำนวน 1 ตัว มีการสวมใส่หน้ากากอนามัยเพื่อสะท้อนโรคโควิด-19 ที่ถ่ายทอดวิธีป้องกันโรคโควิด-19 ทั้ง 10 วิธี ได้แก่ การสวมหน้ากากอนามัย การล้างมือสม่ำเสมอและใช้เจลแอลกอฮอล์ วัดไข้สม่ำเสมอ การรักษาระยะห่าง ลดการเดินทาง กินร้อน ข้อนใจร้อนมัน ไม่นำมือมาสัมผัสหน้าถ้าไม่จำเป็น ไม่เข้าสัมผัสร่วมกับผู้อื่น ลดการรับประทานอาหารที่ร้าน เฝ้าระวังและสังเกตอาการของตัวเอง ตัวอย่างของสื่อมีดังนี้



ภาพที่ 1 แสดงตัวอย่างวิธีป้องกันข้อที่ 1 การสวมหน้ากากอนามัย และข้อที่ 2 ล้างมือสม่ำเสมอและใช้เจลแอลกอฮอล์



ภาพที่ 2 แสดงตัวอย่างวิธีป้องกันข้อที่ 3 วัดไข้สม่ำเสมอ และข้อที่ 4 รักษาระยะห่าง



ภาพที่ 3 แสดงตัวอย่างวิธีป้องกันข้อที่ 5 ลดการเดินทาง และข้อที่ 6 กินร้อน ข้อนี้ควรซ่อนมัน



ภาพที่ 4 แสดงตัวอย่างวิธีป้องกันข้อที่ 7 ไม่นำมือมาสัมผัสหน้าถ้าไม่จำเป็น และข้อที่ 8 ไม่ใช้สิ่งของร่วมกับผู้อื่น



ภาพที่ 5 แสดงตัวอย่างวิธีป้องกันข้อที่ 9 ลดการรับประทานอาหารที่ร้าน และข้อที่ 10 เฝ้าระวังและสังเกตอาการของตัวเอง

2) ผลการประเมินคุณภาพของผู้เขียนข้อมูล

ผู้จัดนำสื่อโม้นกราฟิก เรื่อง 10 วิธีป้องกันโควิด-19 ด้วยฐานวิธีชีวิตใหม่ ที่สร้างขึ้น นำเสนอผู้เขียนข้อมูล จำนวน 3 ท่าน พิจารณาเพื่อประเมินโดยใช้แบบประเมินคุณภาพ หลังจากนั้นทำการวิเคราะห์ความคิดเห็นโดยใช้ค่าสถิติค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และ สถิติค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผลการหาคุณภาพดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการประเมินคุณภาพของสื่อโม้นกราฟิก เรื่อง 10 วิธีป้องกันโควิด-19 ด้วยฐานวิธีชีวิตใหม่

รายการประเมินคุณภาพ	\bar{x}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. คุณภาพด้านเนื้อหา	4.53	0.66	มากที่สุด
2. คุณภาพด้านภาพ และ เสียง	4.75	0.36	มากที่สุด
3. คุณภาพด้านเทคนิค	4.47	0.46	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.58	0.49	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อคุณภาพของสื่อโม้โน้ชนกราฟิก เรื่อง 10 วิธีป้องกันโควิด-19 ด้วยฐานวิถีชีวิตใหม่ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.58$, S.D. = 0.49) เมื่อพิจารณารายข้อ พบร่วมกันว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด คือ คุณภาพด้านภาพ และ เสียง มีค่าเฉลี่ยเป็น 4.75 ระดับคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด คุณภาพด้านเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยเป็น 4.53 ระดับคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ คุณภาพด้านเทคนิค มีค่าเฉลี่ยเป็น 4.47 ระดับคุณภาพอยู่ในระดับมาก

3) ผลการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง

หลังจากดำเนินการทดลองนำเสนอสื่อโม้โน้ชนกราฟิก เรื่อง 10 วิธีป้องกันโควิด-19 ด้วยฐานวิถีชีวิตใหม่ที่พัฒนาขึ้นแล้ว ผู้ศึกษาได้ทำการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบประเมินความพึงพอใจ ผลการประเมินแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการประเมินความพึงพอใจของสื่อโม้โน้ชนกราฟิก เรื่อง 10 วิธีป้องกันโควิด-19 ด้วยฐานวิถีชีวิตใหม่

รายการประเมินความพึงพอใจ	\bar{x}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ความพึงพอใจด้านเนื้อหา	4.68	0.51	มากที่สุด
2. ความพึงพอใจด้านภาพ และ เสียง	4.64	0.53	มากที่สุด
3. ความพึงพอใจด้านการนำเสนอ	4.59	0.59	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.64	0.54	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 ผลการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อสื่อโม้โน้ชนกราฟิก เรื่อง 10 วิธีป้องกันโควิด-19 ด้วยฐานวิถีชีวิตใหม่ โดยภาพรวมความพึงพอใจทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.64$, S.D. = 0.54) เมื่อพิจารณารายข้อ พบร่วมกันว่า ความพึงพอใจด้านเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยเป็น 4.68 ระดับคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ความพึงพอใจด้านภาพ และ เสียง มีค่าเฉลี่ยเป็น 4.64 ระดับคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ความพึงพอใจด้านการนำเสนอ มีค่าเฉลี่ยเป็น 4.59 ระดับคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนาสื่อโม้โน้ชนกราฟิก เรื่อง 10 วิธีป้องกันโควิด-19 ด้วยฐานวิถีชีวิตใหม่ใช้กระบวนการ 3P ในการผลิตประกอบด้วย ก่อนการผลิต (Pre-Production) การผลิต (Production) และหลังการผลิต (Post-Production) การออกแบบตัวละครมีภาพตัวละครสวยงาม การดำเนินเรื่องต่อเนื่อง ฉากร่วมกัน ช่วยดึงดูดความสนใจของผู้ชม ที่มีความยาว 5.53 นาที การดำเนินเรื่อง ประกอบด้วยตัวละครหลัก จำนวน 1 ตัวละคร ผลการประเมินคุณภาพสื่อโม้โน้ชนกราฟิก เรื่อง 10 วิธีป้องกันโควิด-19 ด้วยฐานวิถีชีวิตใหม่ มีผลการประเมินรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.58$, S.D. = 0.49) ผลการศึกษาเป็นเชิงนิ้อานใจเนื่องมาจาก ด้วยเทคนิค

ของสื่อโมเม้นกราฟิก เรื่อง 10 วิธีป้องกันโควิด-19 ด้วยฐานวิถีชีวิตใหม่ เป็นสื่อที่มีความน่าสนใจ ประกอบกับการออกแบบทำให้เกิดความโดดเด่น และยังมีเนื้อหาที่กระซิบเข้าใจง่าย ในกระบวนการพัฒนาได้รับคำแนะนำทั้งจากผู้เชี่ยวชาญ อาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบความถูกต้องและให้คำแนะนำด้วยเทคนิควิธีการ แล้วนำสื่อที่พัฒนาขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ จากนั้นทำการปรับปรุงตามที่ได้รับคำแนะนำ ซึ่งสอดคล้องการศึกษาของ รัชชัย สหพงษ์ และศิริลักษณ์ จันพาหะ⁽¹⁹⁾ ที่ได้ทำการพัฒนาโมเม้นกราฟิก เรื่อง คอนแทคเลนส์ ผลการประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน พบร่วมกันว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.55) และสอดคล้องกับการศึกษาของ เบญจวรรณ จุปมะดัง และรัชชัย สหพงษ์⁽²⁰⁾ ที่ได้ทำการพัฒนาโมเม้นกราฟิก เรื่อง ต้านน้ำประคุตุขามแก่น ผลการประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน พบร่วมกันว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.50)

ผลการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อสื่อโมเม้นกราฟิก เรื่อง 10 วิธีป้องกันโควิด-19 ด้วยฐานวิถีชีวิตใหม่มีผลการประเมินรวมอยู่ในระดับ ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.54) ที่ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากสื่อโมเม้นกราฟิกที่พัฒนาขึ้นเนื้อเรื่องมีความน่าสนใจ เนื้อหากระชับ การออกแบบทำให้ดูง่ายเหมาะสมกับทุกวัย ซึ่งสอดคล้องการศึกษาของ สุรแท้ แสนจัน ทรัพย์ และรัชชัย สหพงษ์⁽²¹⁾ ที่ได้ทำการพัฒนาโมเม้นกราฟิก เรื่อง การเลิกทาสในสมัยรัชกาลที่ 5 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จำนวน 30 คน พบร่วมกันว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.52) และสอดคล้องกับการศึกษาของ รัชชัย สหพงษ์ และศิริลักษณ์ จันพาหะ⁽²²⁾ ที่ได้ทำการพัฒนาโมเม้นกราฟิก เรื่อง คอนแทคเลนส์ ผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จำนวน 30 คน พบร่วมกันว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.65)

เอกสารอ้างอิง

1. มนฑลี กปีลากุญจน์, พรชนก เทพขาม, นันทนนิตย์ ทองศรี, พัชยา เลาสุทเสน. ผลกระทบโควิด 19 ต่อตลาดแรงงานไทย. สำนักงานสถิติแห่งชาติ และสำนักงานประกันสังคม ณ ไตรมาสสอง 2563;1-4.
2. KPMG in Thailand. การประเมินผลกระทบต่อธุรกิจจากโควิด-19 [อินเทอร์เน็ต]. 2563. [เข้าถึงเมื่อ 20 กรกฎาคม 2563]. เข้าถึงจาก : <https://home.kpmg/th/en/home/insights/2020/04/enterprise-covid-19-brochure-thai.html>.
3. กรุงเทพธุรกิจ. 'ว่างงาน' หรือ 'กักตัว' จากโควิด-19 รับขึ้นทะเบียนรับเงิน 'ประกันสังคม' จ่ายๆ ไม่กี่ขั้นตอน [อินเทอร์เน็ต]. 2563. [เข้าถึงเมื่อ 20 กรกฎาคม 2563]. เข้าถึงจาก : <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/913734>.
4. Posttoday. New Normal : 10 เทคนิคชีวิตใหม่ของคนไทยหลังพ้นภัยโควิด [อินเทอร์เน็ต]. 2563. [เข้าถึงเมื่อ 20 กรกฎาคม 2563]. เข้าถึงจาก : <https://www.posttoday.com/life/work-life-balance/623097>.
5. กรุงเทพธุรกิจ. 'New Normal' คืออะไร? เมื่อโควิด-19 ผลักเราสู่ชีวิต 'ปกติวิถีใหม่' ! [อินเทอร์เน็ต]. 2563. [เข้าถึงเมื่อ 20 กรกฎาคม 2563]. เข้าถึงจาก : <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/882508>.
6. ธนา พลเมือง, ปณรัตน์ วงศ์พัฒนานิภาส. CGI กับการผลิตสื่อ เรื่อง GOODNESS. การประชุมวิชาการระดับชาติ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีระหว่างสถาบัน ครั้งที่ 7; 7 มิถุนายน 2562; ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยรังสิต.
7. Admin Akumu. ปรับตัวใช้ชีวิตแบบ New Normal ในยุคที่ Covid-19 ยังระบบ! [อินเทอร์เน็ต]. 2563. [เข้าถึงเมื่อ 20 กรกฎาคม 2563]. เข้าถึงจาก : <https://thebeautrium.com/blog/2020-06-covid-19-life-new-normal>.
8. โรงพยาบาลเพชรเวช. New Normal กับการดูแลสุขภาพ [อินเทอร์เน็ต]. 2563. [เข้าถึงเมื่อ 20 กรกฎาคม 2563]. เข้าถึงจาก : https://www.petcharavejhospital.com/th/Article/article_detail/New_Normal_health.

9. โรงพยาบาลศิครินทร์. วิธีการป้องกัน รับมือ "ไวรัส COVID-19" [อินเทอร์เน็ต]. 2563. [เข้าถึงเมื่อ 20 กรกฎาคม 2563]. เข้าถึงจาก : <https://www.sikarin.com/content/detail/วิธีการป้องกัน-รับมือ-ไวรัส-covid-19>.
10. ศูนย์การแพทย์ภาณุจนาภิเษก. วิธีป้องกันตัวเองและสังคมจากโรคติดต่อโควิด-19 [อินเทอร์เน็ต]. 2563. [เข้าถึงเมื่อ 20 กรกฎาคม 2563]. เข้าถึงจาก : <https://www.gj.mahidol.ac.th/main/covid19/preventioncovid/>.
11. โรงพยาบาลบางปะกอก 9. Covid-19 หรือ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 [อินเทอร์เน็ต]. 2563. [เข้าถึงเมื่อ 20 กรกฎาคม 2563]. เข้าถึงจาก : https://www.bangpakokhospital.com/care_blog/content/รับมือป้องกันโรคปอดอักเสบจากเชื้อไวรัสโคโรนา.
12. BBC News Thailand. ไวรัสโคโรนา : เราจะป้องกันตัวจากโรคโควิด-19 ได้อย่างไร [อินเทอร์เน็ต]. 2563. [เข้าถึงเมื่อ 20 กรกฎาคม 2563]. เข้าถึงจาก : <https://www.bbc.com/thai/features-51771867>.
13. กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19). [อินเทอร์เน็ต] 2563. [เข้าถึงเมื่อ 20 กรกฎาคม 2563]. เข้าถึงจาก : <https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/index.php>.
14. ALLWELL LIFE. วิธีป้องกันโควิด-19 ทำตามได้่ายๆ และป้องกันการติดเชื้อ Covid-19 ได้จริง!!! [อินเทอร์เน็ต]. 2563. [เข้าถึงเมื่อ 20 กรกฎาคม 2563]. เข้าถึงจาก : <https://allwellhealthcare.com/prevent-covid/>.
15. ModernFarm. New Normal ชีวิตวิถีใหม่ ปรับตัวอย่างไรให้ปลอดภัยจากโควิด-19 [อินเทอร์เน็ต]. 2563. [เข้าถึงเมื่อ 20 กรกฎาคม 2563]. เข้าถึงจาก : <http://www.mitrapholmodernfarm.com/news/2020/06/new-normal-ชีวิตวิถีใหม่-ปรับตัวอย่างไรให้ปลอดภัยจากโควิด-19>.
16. Posttoday. New Normal : 10 เทคนิคชีวิตใหม่ของคนไทยหลังพ้นภัยโควิด [อินเทอร์เน็ต]. 2563. [เข้าถึงเมื่อ 20 กรกฎาคม 2563]. เข้าถึงจาก : <https://www.posttoday.com/life/work-life-balance/623097>.
17. INFOGRAPHIC KNOWLEDGE. การทำ motion graphic 1 ชิ้น [อินเทอร์เน็ต]. 2561. [เข้าถึงเมื่อ 20 กรกฎาคม 2563]. เข้าถึงได้จาก : <https://infographicthailand.com/เบื้องหลังการทำ-motion-graphic-1-ชิ้น>.
18. อริศรา เล็กสรรสิริญ. ประเด็นที่ควรเรียนรู้ในการทำวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: พ.อ.ลีพวิร; 2553
19. รัชชัย สหพงษ์, ศิริลักษณ์ จันทพาหะ. การพัฒนามูนีชั้นกราฟิก เรื่อง คอนแทคเลนส์. วารสารโครงงานวิทยาการคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ. 2561;1:9-15.
20. เปญจวรรณ จุปมะตั้ง, รัชชัย สหพงษ์. การพัฒนามูนีชั้นกราฟิก เรื่อง ตำนานพระราดุขามแก่น. วารสารโครงงานวิทยาการคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ. 2560;2:1-6.
21. สุโกรทัย แสนจันทร์แดง, รัชชัย สหพงษ์. การพัฒนามูนีชั้นกราฟิก เรื่อง การเลิกทาสในสมัยรัชกาลที่ 5. การประชุมวิชาการระดับชาติการจัดการเทคโนโลยีและนวัตกรรม ครั้งที่ 2; 30-31 มีนาคม 2559; มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
22. รัชชัย สหพงษ์, ศิริลักษณ์ จันทพาหะ. การพัฒนามูนีชั้นกราฟิก เรื่อง คอนแทคเลนส์. วารสารโครงงานวิทยาการคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ. 2561;1:9-15.